

najde svoj poslednji dom tam, kjer je 15 let delal za svoje ovčice, so zemske ostanke pokojnega pripeljali sem, kjer je dne 18. sept. nastopil svojo zadnjo pot. Kako je bil naš g. župnik priljubljen med svojimi farani, je pričal njegov veličastni pogreb, katerega, lahko rečemo, se je udeležila vsa župnija. V cerkvi se je v lepih besedah poslovil od pokojnika g. župnik Kolenc iz St. Vida, ki je opisal rajnega kot vzglednega, vedno za vse dobro vnetega dušnega pastirja. Pogreba se je udeležila tudi številna duhovščina iz domače in sosednjih dekanij. Pogrebne obrede je opravil g. dekan Lom iz Šmarja. Pokojnika so nosili gasilci, ki so se tudi v večjem številu udeležili pogreba; v spremstvu je šla Marijina družba z zastavo, šolski otroci s Sladke gore in Lemberga pod vodstvom svojega učiteljstva. Pred župniščem in ob grobu so mu zapeli v slovo domači pevci, v kratkih besedah se je pa od rajnega poslovil g. dekan Lom. Sedaj počiva med svojimi ovčicami, katere je vedno ljubil in zanje vse ostil. Naj mu Bog obilo poplača vse, kar je dobrega storil v svojem življenju!

Iz zagrebske torbe. Zmiraj katero uganemo. Pa smo jo tudi v nedeljo. Takole smo pomislili, da je Zagrebško goro Bog za vse ustvaril. Zakaj se ne bi spustili nanjo tudi mi! Pa smo jo vrezali. Cela vojska nas je bila. Mahnili smo jo čez Cmrok na Šestine, v krasno nedeljsko jutro, ki ga je Bog dal kar gotovo prav nam. Pa kaj bi naprej na dolgo in široko raztezal zgodbo tega našega izleta. Stopili smo na Medvedgrad k sv. Jakobu, kjer smo imeli sv. mašo in po naše lepo zapeli, v kapelici na Slemenu bi nemara delali napotje! Potem pa še pičlo uro lahke hoje na Piramido, kjer je Hrvaško planinsko društvo ta dan imelo svojo lepo svečanost: blagoslovitev temeljnega kamna Tomislavovega doma v proslavo 60letnice svojega obstoja. Ljudi je bilo gori, da je bila živa cela Medvednica. Pa ne mislite, da so prišli vsi peš. Bo vam hodila razvajena gospoda peš, kamor se lahko z avtom pelje! Tudi bi ne mogel kdo celo popoldne plesati, če bi vsi peš prišli gori celo pot, ki je za srednjega pešca za tri ure dosti dolga! Naše večernice so bile v kapelici v Slemenu, potem smo jo pa kremli nazaj v dolino, tudi po božji besedi: s petjem in vriskanjem, da so menili drugi: »Tem Krajncem jih kar nikoli ne zmanj-

ka!» In nam jih res ni zmanjkalo vse do doma, pa smo se še po potu marsikje ustavili, da bi tako bolj do tal posegli v zakladnico naše narodne pesmi, a nam še niso pošle. Takole si pomagamo, da nam je za Svetim Rokom manj dolg čas! — Vsi seveda nismo bili na Slemenu. Kako pa! V Zagrebu smo tudi športniki! Da se ne bi pozanimali, kaj bodo napravili naši, smo pustili doma nekaj »kibicev«, da so dajali poguma tistim, ki gotovo niso mogli upati posebnih simpatij v tujem mestu. Tudi ti so dobro odrezali. Klub Primorje se je dobro obnesel in dobil priznanje tudi od hrvaške javnosti. Pa pravimo mi, da je tudi navdušenje naših, s katerim so jih spodbujali, bilo nekaj vredno! — Še en dogodek, nekoliko zanimiv za slovensko javnost, se je odigral v Kostajnici, kjer je bila v nedeljo odkrita spominska plošča Martinu Trstenjaku, ki je tam deloval kot učitelj. Slovencem je poznan kot pisatelj, med Hrvati si je pridobil slavo odličnega »udripopovca«. Na

Ljudje, ki so bolni na želodčnih, ledvičnih in kamenih v mehurju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadih protina, uravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »Franz Josefove« vode. Može zdravniške prakse so se prepričali, da se »Franz Josefova« grenčica sigurno skrajno prizanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako da jo priporočajo tudi pri trebušnih kilah, natrgani danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

njegovi slovesnosti so ga poveljevali kot genijalnega borca za svobodo, a ta njegova genijalnost je imela svoje prave korenine v tem, kar je prišel do osebnega spora z župnikom v Kostajnici in je po tem nasprotstvu postal »nečelen« nasprotnik svojega bivšega prijatelja in »klerikalizma« in predsednik madžarske prostozidarske lože.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 22. septembra so pripeljali 40 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 9–10 Din, slanina 12–13. Kmetje so pripeljali 4 voze sena po 38–40, 2 otave po 30 in 1 lucerne 45, 18 voz krompirja po 0.50–0.75, 37 vreč čebule 1–1.50, česen 4–5, 13 voz zelja 0.50–1, kisle zelje 3, repa 2, kumarce 0.25, hren 4–5, luščeni grah 7–8, jabolka 2–4, hruške 3–4, slive 4, breskve 3–6, grozdje 4–7, celi orehi 8, luščeni 28–32, kostanj 1.25–2, pečen 6–8. Na trgu je bilo 8 vreč pšenice 1.25, 6 rži 1, 12 ječmena 1.25, 14 koruze 1.25, 10 ovsa 9.75, 8 prosa 1.50, 5 ajde 1, 13 fižola 1.50–2. Smetana 8–10, mleko 1.50–1.75, surovo maslo 20–24, čajno maslo 28–32. Prinesli so 65-kokoši 20–30, 982 piščancev 18–55, 12 gosi 30–35, 30 puranov 30–40, 58 rac 10–20, 43 domačih zajcev 5–30.

Mariborski svinjski sejem 21. sept. 1934. Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 321 svinj

in 1 koza, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5–6 tednov stari komad 50–60 Din, 7–9 tednov 80–100 Din, 3–4 mesece 150–200 Din, 5–7 mesecev 250–300 Din, 8–10 mesecev 350–400 Din, 1 leto 600–680 Din, 1 kg žive teže 5–6 D, 1 kg mrtve teže 8–9.50 Din. Prodanih je bilo 81 komadov.

Dva sejma na Ptuj. Konjski in goveji sejem v torek dne 18. t. m. je bil, kar se tiče dogona, slabo založen, pač pa je bila kupčija še prav dobra. Prignali so 90 konj, 64 volov, 10 bikov, 121 krav in 45 telic, skupaj 330 glav živine. Od teh so prodali 224 glav. Povprečne cene za 1 kg žive teže so bile sledeče: voli 3–4 Din, biki 2.50–3.50 Din, krave 2–3.50 Din, telice 3–4 Din; konji so se prodajali po kakovosti in sicer od 600 do 3200 Din komad. Prihodnji sejem bo dne 2. oktobra. — Svinjski sejem v sredo dne 19. t. m. je bil razmeroma slabo založen in kupčija je bila malenkostna. Prignali so 199 svinj in 124 prascev, skupaj 323 ščetinarjev; od teh so prodali 84 komadov. Povprečne cene za 1 kg žive teže so bile sledeče: debele 6–7 Din, pršutarji 5–6 Din, plemene so se prodajale od 200 do 600 D komad; prasci, stari 6–12 tednov, so stali 75–200 Din eden.

Morskega volka prevažajo.

V Bakarcu pri Krajevici ob našem Jadranu so ujeli ribiči ogromnega morskega volka. Riba roparica je dolga 8 m, je tehtala 2100 kg in samo iztrebljen drob je bil težak 300 kg. Volk se je ribičem ustavil 2 uri in jim je močno pokvaril velike mreže. Zival so prepeljali iz Bakarca na zagrebski velesejem in od tam pa na sejem v Ljubljano 7. sept.

Kačji plik in smrt.

V Braziliji opikajo kače na leto 20 tisoč oseb. Od teh jih umrje vsled kačjega strupa 5000.

govedo dovolj paše. Postavili smo šotore, zabili v nje kole, med katere smo razpeli spalne mreže. Kačji golazni niti tukaj ni bilo zaupati. Predvsem smo se pošteno okopali, nasitili in prijavili policijski stanici, ki čuva z zapadno brezbriznostjo ter malomarnostjo v trgovskih središčih nad življenjem ter skromnim imetjem številnih izseljencev.

Drugo jutro smo odjezdili kakih 20 km od postojanke Café, da si ogledamo na licu mesta o breki Río das Garcas način pridobivanja dijamantov.

Pot do najdišča dijamantov ni bila baš udobna. Treba je bilo prečkati nekaj potokov ter vod, predno smo se približali toku Río das Garcas, o koje dijamantnem bogastvu so krožile po celi Južni Ameriki bajne vesti.

Na prvi pogled nam je bilo jasno, da izvajajo deroči reki dijamante s potapljanjem in z izpiranjem.

Številni tukaj zaposleni delavci so nas sicer pozdravili, a koj nadaljevali z delom. Iskalci dijamantov so same do sklebetajočih kosti izmognane pare, ki so se natepele v divjino iz vseh delov sveta. Največ je pa seve domačinov Mulatov ali mešancev. (Mož zamorec in žena bela, ali nasprotno.) Belokožci so po pretežni večini taki, ki bi tukaj radi z vso naglico obogateli in taki, ki

so se zatekli v neznan svet pred doma jih zasledujočo pravico. Po dijamantnih najdiščih nikdo ne vpraša: Odkod si, kaj si bil, čemu si pribežal v te kraje? Glavno je, da se drži uboga ter od bridke usode preganjana reva zakonov divjega zapada. Prestopek zoper tujo last in življenje kaznuje tu mešanica ljudi kar sama s — smrtno. Ravno radi brezobzirne strogosti postav divjega zapada si med iskalci dijamantov vsakdo premisli, da bi izmaknil tudi najmanjšo stvar, ali napadel sotovariša.

Delavci prebivajo po prej opisanih kočah, katere si gradijo po dva, trije in še več skupaj. Uživajo fižol ter riž, katere zalivajo ob raznih prilikah z žganim alkoholom.

Prej sem že omenil, da iščejo dijamante po teh krajih na dvojen način.

Oglejmo si nekoliko iskanje dijamantov s pomočjo potapljaških aparatov. Ta način pridobivanja je zelo — zelo težaven, smrtno nevaren in se ga poslužujejo v tem poslu izurjeni ter krepki ljudje.

Potapljaške naprave so zopet dvojne vrste: Ali si obleče iskalec popolno potapljaško obleko s svinčnimi čevlji vred. ali pa si nadene samo polovico aparata: oprsje ter šlem na glavo. V tej zadnji opremi se potapljač lažje ter preostejše giblje.

Dalje sledi.

Vsem sadjarjem in posestnikom vrtov!

Pred prvim mrazom v oktobru priveže vsak previden sadjar na sadno drevje topljive pasove zoper največjega sadnega škodljivca, zimskega pedica ali mrazovca. Namesto zastarelega in nepraktičnega načina mazanja goseničnega lepiva na papir, se dobe že več let sem patentirani, gotovi, z lepivom že opremljeni drevesni pasovi, ki so mnogo bolj štedljivi in s katerimi se da lahko in hitro delati. Banovinska vinarska in sadjarska šola v Mariboru je te pasove preizkusila in jih najboljše priporočila. Dobite jih pri vseh gospodarskih zadrugah, v večjih trgovinah s semenjem, kjer jih pa ne bi dobili, jih naročite pri »Unio« družbi, tvornica sredstev za zatiranje sadnih škodljivcev, Maribor. Tu prejmete tudi brezplačno knjižico »Zatiranje sadnih škodljivcev«. Izkušnja uči: »Samo toliko se bo sadja nabralo, kar nam bo od škodljivcev ostalo.« 982

KUPČIJA S HMELJEM.

Savinjska dolina.

Kupčija je nadalje mirna. Sicer je zanimanje in povpraševanje stalno, vendar prave živahnosti v letošnji sezoni še ni bilo. Radi preoblike ponudbe so cene nekoliko popustile, pa vendar se zopet drže in se za prvovrstno blago plačuje 35 do 40 Din ter za izbrano in zlasti tudi v barvi brezhibno blago do 43 Din, za dobro srednje 30 do 35 Din, za srednje 25 do 30 Din in za slabše 15 do 25 Din za 1 kg. Pri mirnem, vendar stalnem nakupovanju je iz prve roke že prodanega nad 40 odstotkov letošnjega pridelka. Zaključna tendenca je sicer mirna, vendar še razmeroma precej čvrsta.

Vojvodina.

Obiranje je bilo pretekli teden končano in računa se, da bo letošnji pridelek znašal kakih 10.000 stotov. — Mirna kupčija se polagoma nadaljuje, vendar so vsled preoblike ponudbe cene nekoliko popustile in se plačuje sedaj za boljše blago 25 do 35 Din za 1 kg, za slabše pa zaenkrat sploh še ni dosti zanimanja.

Češkoslovaška.

Pri mirni zaključni tendenci so se cene zaenkrat ustale in se plačuje sedaj za najboljšo izbrano žateško blago 63 do 65 Din, za prvovrstno 85 do 63 Din, za dobro srednje 52 do 58 Din, za srednje 47 do 52 Din in za slabše 43 do 47 Din za 1 kg. Računa se, da je iz prve roke prodanega že skoro polovico letošnjega žateškega pridelka. Najvišje cene se plačujejo pred vsem za izvoz, dočim se za domačo porabo še malo kupuje in se plošno opaža tendenco uveljaviti nižje cene. Prav tako se vrši živahno nakupovanje tudi v Uštku in Roudnici ter

plačuje 40 do 54 Din za 1 kg, vendar se tudi tu skuša uveljaviti čim nižje cene. Prodanega je dosedaj v Uštku kakih 4000 in v Roudnici nad 1000 stotov. Da se končno prepreči prekomerna ponudba in onemogoči tlačenje cen, nameravajo namesto uvedbe popolnega monopola zaenkrat čim prej določiti obvezne najnižje cene 47 do 79 Din za 1 kg. Zastopniki hmeljarjev so tozadevni predlog že predložili kmetijskemu ministru in bo v zadevi odločal ministrski svet. Zveza žateških hmeljskih trgovcev ter zveza češkoslovaških hmeljskih trgovcev in izvoznikarjev sta proti določitvi obveznih cen vložili brzoglavni protest.

Splošno.

V Nemčiji je najboljše blago že močno razgrabljeno naravnost od pivovar in nakupovalna živahnost zato nekoliko ponehava, ker za slabše blago ni toliko zanimanja. V ČSR plačujejo najvišje cene le inozemske (švicarske, belgijske, skandinavske) in deloma tudi domače pivovarne, ki kupujejo po svojih zastopnikih direktno iz prve roke, ter nemški izvozniki trgovci, dočim v splošnem skuša trgovina uveljaviti nižje cene. Ostala tržišča zaenkrat še niso oživela, pač pa ni izključeno, da bo nemška trgovina, ki je dobila doma le malo boljšega blaga v roke, posegla v kratkem tudi na druga tržišča, ter poživila kupčijo in učvrstila cene zlasti za boljše blago.

*

Letošnji pridelek pšenice je edino v Jugoslaviji tako velik, da bo še precej ostalo za izvoz. Pridelek v Romuniji in na Madžarskem je znatno manjši kakor navadno. Našo pšenico bo kupila skoraj večinoma vso Češkoslovaška.

Rekordna letina češpelj je letos v celi Jugoslaviji. Da nakupijo večje množine češpelj, je prispelo mnogo kupcev iz Nemčije. Računajo, da bo mogoče izvoziti okrog 20.000 vagonov suhih češpelj samo iz Mačve (pokrajina v Severni Stari Srbiji). Mnogo češpelj bo pradelanih v marmelado in bodo tako prišle do izvoza. Sušenje, etuiranje in pakiranje nadzira kmetijsko ministristvo.

Zadnja leta smo izvažali mnogo sadja v Češkoslovaško. Zadnje čase pa izpodriva naše sadje na češkoslovaških tržiščih vedno bolj domače sadje. Samo uvoz jugoslovanskih jabolk je letos večji kakor v prejšnjih letih.

Površina vseh vinogradov je bila v letu 1933 342.000 oralov, pridelek pa je znašal na tej površini 2.855.000 hl.

Letošnja letina tobaka bo v Jugoslaviji dobra zlasti v Hercegovini. V Južni Srbiji pa je letos zopet manj zasajenega tobaka, ker monopolna uprava še vedno ne dovoli, da bi smeli kmetje za izvoz saditi tobak svobodno.

Maratonski tek.

Starogrška pripovedka.

Našim športnikom je gotovo znana starogrška pripovedka, ki nam slika atenskega bojvnika. Ta je tekel iz bitke med Grki in Perzijci pri Maratonu leta 490 pred Kristusom v grško prestolico Atene, kamor je prinesel presrečno vest o grški zmagi z besedami: »Veselite se, zmagujemo.« Ko je izrekel te besede, se je zgrudil vsled napornega teka mrtev na tla.

Zadeva z maratonskim tekačem nima zgodovinske podlage in verjetnosti.

Mojstrski opis maratonske bitke imamo od starogrškega zgodovinarja Herodota, ki pa niti z besedo ne omenja tekača.

Pravljica o maratonskem tekaču se je pojavila 600 let po bitki pri Maratonu.

V pravljicah o maratonskem tekaču krožijo za junaka kar tri imena in sicer: Terzipos, Eukles in Filipides.

Če bi bil maratonski tekač istinita oseba, bi se bilo njegovo pravo ime ohranilo v ustnem izročilu.

Na ime junaka, ki prinese vest o odločilni zmagi nad najhujšim sovražnikom in postane celo smrtna žrtev prevešlega sporočila, narod ne bi bil nikoli pozabil!

Maratonski tek leta 1896.

Stari Grki so bili navdušeni športniki. Prirejali so že v starodavnih časih takozvane olimpijske športne igre, katere si je hodil ogledovat celotni tedajni kulturni svet. Tudi danes so znamenite športne prireditve v grški prestolici v Atenah.

Pri današnjih olimpijskih igrah je maratonski tek ena najbolj privlačnih točk. Leta 1896 je bil maratonski tek višek celotne športne prireditve. Omenjenega leta je bila pozornost cele Grčije osredotočena v maratonski tek. Vsak Grk je skozi tedne pred tekom govoril le o tem, kako mora postati pri maratonskem teku zmagovalec tekač grške narodnosti.